

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1934 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående införande i Sverige av motsvarighet till Englands »bank holidays» och Tysklands »Bankfeiertage».

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 298, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Holmström m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning angående införande i Sverige av motsvarighet till Englands »bank holidays» och Tysklands »Bankfeiertage» samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har lämnat *Svenska bankföreningen, Svenska bankmannaföreningen* och *Sveriges köpmannaförbund* tillfälle att yttra sig över motionen.

Bankföreningen har i yttrande i anledning härav anfört, bland annat:

För beredande av ledighet åt sin personal pläga de svenska bankerna hålla sina kontor stängda dels påskafton, undantagandes då denna dag infaller vid kvartalsskiftet med det ökade arbete för allmänhetens betjänande, som då kräves, och dels en söckendag i anslutning till midsommarhelgen. Med hänsyn till växellagens resp. checklagens föreskrifter om påföljd av underlåtenhet att i rätt tid erlägga betalning för växel eller vidtaga vissa andra åtgärder enligt dessa lagar måste dock å nämnda fridagar varje bank hålla en expedition på vederbörande plats öppen under någon timme för att bereda den allmänhet, som därav har behov, tillfälle att ordna sådana affärer av antytt slag, som icke tåla uppskov. Styrelsen anser sig böra betona, att den i motionen väckta frågan har avsevärt större räckvidd än som av det hittills sagda framgår. De i motionen omnämnda engelska bank holidays, för att taga det mest kända exemplet, äro ingalunda endast växelrättsliga uppskovsdagar. De äro i själva verket ett slags legaliserade fridagar för stora delar av det engelska folket. Affärslivet ligger tämligen nere å sagda dagar och de lagbestämmelser, varigenom detta möjliggjorts, hava en mycket vidsträckt omfattning. I alla andra avseenden utom det religiösa synas dagarna vara likställda med helgdagar. Ovan har omnämnts, att de svenska bankerna icke ansett sig böra stänga sina kontor å sådana påskaftnar, som infalla vid kvartalsskifte. Skulle här i landet vissa dagar bestämmas att vara uppskovsdagar i växelrättsliga men ej i andra avseenden, torde, om till dylik dag utsåges en sådan som den sist omnämnda eller ock en eller annan vanlig söckendag, ej endast affärsfolket utan även den övriga allmänheten finna sig synnerligen besvärade, därest bankkontoren hölles stängda. Bankerna äro tjänare åt affärslivet och allmänheten, som av dem förvänta, att de icke uraktlåta att tillhandagå med sitt förmedlande arbete, då arbetet å övriga områden fortgår.

Bankmannaföreningen anför, bland annat, i yttrande över motionen:

Införandet av ett antal extra ledighetsdagar utöver de i kalendern upptagna helgdagarna har länge varit ett allmänt omfattat önskemål. Delvis har också detta önskemål tillgodosetts därigenom, att vissa helgfria dagar, exempelvis påskafton och midsommarafton samt sådana dagar, som infallit mellan tvenne helgdagar, genom enskilt initiativ blivit gjorda arbetsfria. Säkerligen skulle dessa dagar mera allmänt ha accepterats såsom arbetsfria dagar såväl inom näringslivet som av offentliga institutioner, om icke bestämmelser rörande olika slag av offentliga förrättningar omöjliggjort en sådan utsträckning av ledigheten. Det förhåller sig nämligen så, att bankerna t. ex. icke kunna hålla helt stängt andra dagar än helgdagar, då det nämligen måste finnas möjlighet för bankens kunder att varje helgfri dag infria växlar. Enligt nuvarande lagstiftning kan bl. a. protest för utebliven betalning av växel icke med laga verkan utföras senare än på andra söckendagen efter växeln förfallodag. Bankerna ha hittills löst problemet så, att de på ovannämnda ledighetsdagar hålla öppet en timme och då endast för växelinlösen o. dyl. Men detta arrangemang är otillfredsställande både för bankerna och deras kundkrets. För bankerna därför, att de måste hålla personal tillgänglig endast för denna uppgift, och för kundkretsen därför, att den tvingas besöka banklokalerna på tider, då den icke samtidigt kan uträtta annat ärende i banken eller på orten. Härav följer, att också andra företag och institutioner, vilka ha växelförbindelser hos bankerna, äro tvungna att hålla öppet sådana dagar, på vilka annars intet produktivt arbete utföres. Det kan framhållas, att försäkringsföretag sådana dagar hållas stängda. Det vore lämpligt, om ovannämnda dagar i lag fastställdes som helgdagar, varav automatiskt skulle följa, att växelinlösen och andra ekonomiska handlingar, vilka enligt lag måste ske en sådan dag, skulle kunna utföras på närmast följande söckendag med samma verkan, som om de utförts på nämnda dag. En lagstiftning på detta område skulle sålunda möjliggöra ett utvidgande av den praxis, som redan utbildats, till andra delar av näringslivet, för vilka den kunde innebära en fördel för både arbetstagare och arbetsgivare på samma gång som den skulle göra de nu existerande »bank holidays» mera effektiva för de institutioner, som redan helt eller delvis praktisera denna ledighet. I detta sammanhang vill föreningen framhålla, att det även synes den vara av ett allmänt samhälleligt intresse, att icke blott sådana dagar, som ovan nämnts, utan även vissa andra dagar gjordes till arbetsfria dagar. Till stöd härför liksom för det i ovanstående framförda önskemålet kan förutom allmänna folkhygieniska skäl anföras, att kalenderhelgdagarna äro mycket ojämnt fördelade på året. Huvudparten av dem ligger samlad inom den mörkaste tiden av året, då arbetstagarna sällan ha möjlighet att effektivt utnyttja dem. Det synes därför vara ett rimligt önskemål, att ett antal extra helgdagar göras obligatoriska och inplaceras på helgfria eller eljest särskilt lämpliga tider av året. Förslagsvis kan man tänka sig följande dagar: 1) första maj (denna dag har redan i stor utsträckning accepterats som helt eller delvis arbetsfri dag inom näringslivet liksom inom skolan); 2) första helgfria måndagen efter den 15 juli (en sammanhängande ledighet av två dagar skulle inträffa mitt under den egentliga högsommaren, vilket annars icke är fallet; midsommarhelgen är sällan gynnad av högsommarväder); 3) andra måndagen i oktober (en sammanhängande ledighet av två dagar skulle inträffa under de långa och annars helgfria höstmånaderna, vilka generellt torde utmärkas av forcerat arbete); 4) påskafton (denna dag infaller ju mellan tvenne helgdagar; det har allmänt konstaterats, att en sådan arbetsdag sällan kan effektivt utnyttjas); 5) midsommarafton. De nämnda dagarna äro valda med hänsyn till önskvärdheten att undvika kvartals- och månadsskiften, då inom flera områden av näringslivet av olika anledningar

dessa äro särskilt påfrestande, varför en extra ledighet under den tiden skulle innebära en olägenhet för stora medborgargrupper. Med undantag av första maj äro de vidare, som synes, bundna till sön- och helgdagar, varigenom en sammanhängande ledighet av två dagar erhålles utom vid påsken, då ledigheten skulle komma att sträcka sig över fyra dagar. En eventuell lagstiftning med ovan anført syfte torde kunna inskränka sig till att förordna vilka dagar, som skulle anses såsom extra helgdagar, samt att sådana extra helgdagar («civila helgdagar» eller »bankhelgdagar») i alla icke religiösa avseenden skulle räknas lika med vanliga helgdagar och att alltså inga handlingar eller åtgärder av ekonomisk eller annan innebörd, vilka äro bundna till viss tidpunkt (visst datum), skulle äga rättslig giltighet, om de utfördes på sådana dagar.

Köpmannaförbundet har i yttrande över motionen på anförda skäl tillstyrkt densamma under den förutsättning, att en kommande utredning toge hänsyn till nödvändigheten att införa särskilda bestämmelser rörande detaljhandelsordnande under »bank holidays».

Genom en *kungl. förordning den 4 november 1772* vidtogos genomgripande förändringar med avseende å firande av *helgdagar i vårt land*, varigenom, bland annat, antalet helgdagar avsevärt reducerades. Såsom helgdagar bibehöllos de dagar, vilka fortfarande firas som sådana. Av dessa infalla följande ej med nödvändighet, i vissa fall aldrig, å söndag, nämligen nyårsdagen, trettondagen, Maria bebådelsedag, långfredagen, annandag påsk, Kristi himmelsfärdsdag, annandag pingst, midsommardagen, juldagen och annandag jul.

Såväl frågan om avskaffande av bestående helgdagar som spørsmålet om införande av nya helgdagar ha tidigare varit föremål för riksdagens prövning.

I en vid *1903 års riksdag* i andra kammaren avgiven *motion*, nr 20, yrkade herr *Svensson* i Skyllberg, att trettondagens egenskap av helgdag måtte upphävas. Lagutskottet tillstyrkte i sitt utlåtande nr 33, men sex av dess ledamöter reserverade sig mot utskottets beslut. Motionen blev sedermera av båda kamrarna avslagen.

Vid *1915 års riksdag* hemställde herr *Pettersson* i Södertälje i en i andra kammaren väckt *motion*, nr 125, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida icke här i landet kunde införas lagbestämmelser om införande av helgdagar utan kyrklig karaktär i syfte att bereda särskilt den å kontor samt i handelsbutiker och fabriker sysselsatta delen av befolkningen tillfälle till vila och rekreation under den ljusa och varma årstiden.

Vid behandlingen av sistberörda motion yttrade lagutskottet i sitt utlåtande, nr 24, bland annat, följande:

Utskottet finner det syfte, som ligger till grund för motionärens förslag, behjärtansvärt. I vårt land med dess hårda klimat och långa vintermörker framstår med stor styrka behovet för människorna att under den korta sommaren njuta den vederkvickelse till själ och kropp, vistelsen i naturen förmår skänka.

Detta behov har också på många håll, såvitt möjligt, tillgodosetts genom semesterledigheter, varav statens ämbets- och tjänstemän sedan länge varit i åtnjutande och som numer i ganska stor omfattning även beviljas personer i motsvarande ställningar, anställda vid enskilda företag. Emellertid är det givetvis allt fortfarande endast ett jämförelsevis ringa fåtal, som åtnjuter denna förmån. Emellertid framhålles ofta, att vid bedömandet av föreliggande fråga hänsyn måste tagas till de konsekvenser av såväl national- som privat-ekonomisk art, som införandet av arbetsfria söckendagar skulle medföra. Det ifrågasättes, huruvida icke en ökning av de arbetsfria dagarnas antal skulle leda till ett försvagande av den svenska industriens konkurrenskraft samt särskilt för dem, som för sin utkomst äro hänvisade att leva av sin dagliga arbetsförtjänst, medföra ekonomiska svårigheter. Skulle det visa sig, att en ökning av de arbetsfria dagarnas antal icke låter sig genomföras, synes det böra tagas under övervägande, huruvida icke syftet med ifrågavarande motion kunde nås genom att samtidigt med införandet av arbetsfria vardagar, förlagda till sommaren, avlysa ett par av de kyrkliga helgdagar, vilka infalla under en i rekreattionshänseende mindre lämplig årstid.

Sedan lagutskottet därefter i sitt utlåtande tillstyrkt motionen, avlät riksdagen den 19 maj 1915 skrivelse, nr 125, till Kungl. Maj:t med det av motionären föreslagna innehåll.

I en vid 1924 års riksdag i första kammaren väckt motion, nr 20, hemställde herr *Hellberg*, att riksdagen ville uttala sig för att allhelgonadagen måtte bli en åt minnet av alla döda ägnad helgdag samt hos Kungl. Maj:t anhålla om därför erforderliga åtgärder. Huruvida de dödas dag borde få blott borgerlig eller även kyrklig helgdagskaraktär, skulle enligt motionärens mening lämnas öppet för en eventuell utredning.

I sitt i ärendet avgivna utlåtande, nr 11, yttrade första lagutskottet:

Med sitt förslag vill motionären vinna två syften, dels att bereda befolkningen ett välbehövt avbrott i vardagslivets enformighet även under den tid av året, då helgdagar nu saknas, och dels att få till stånd en åt minnet av alla döda ägnad dag. Beträffande det förstnämnda syftet överensstämmer motionen huvudsakligen med ovanberörda år 1915 väckta motion. Genom de då ifrågasatta arbetsfria dagarna, som skulle infalla under den varma och ljusa årstiden, synes emellertid detta syfte kunna bättre och fullständigare tillgodoses än genom vad i förevarande motion föreslås. Med hänsyn härtill och då den i anledning av 1915 års motion avlåtna riksdagsskrivelsen för närvarande är på Kungl. Maj:ts prövning beroende, finner utskottet sig ej kunna tillstyrka någon åtgärd från riksdagens sida i nu berörda avseende. Vad åter angår det andra syftet, införandet av en åt alla döda ägnad dag, synes detta redan så till vida vara tillgodosett, att enligt ovan åberopade förordning av 1772 första söndagen i november skall firas såsom allhelgonadag.

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Motionen blev därefter av båda kamrarna avslagen.

I en vid 1931 års riksdag framlagd proposition, nr 40, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd — enligt vilket förslag i nämnda lag skulle intagas ett stadgande av innehåll, att vissa arbetare borde, i allmänhet under den varmare årstiden, beredas se-

mesterledighet under minst fyra söckendagar, vilken ledighet i regel borde vara sammanhängande och förlagd i omedelbar anslutning till sön- eller helgdag — har departementschefen, statsrådet Sam Larsson, beträffande ovan nämnda riksdagsskrivelse anfört:

Över riksdagsskrivelsen hördes överståthållarämbetet, länsstyrelserna i samtliga län, domkapitlen samt Stockholms stads konsistorium. I allmänhet uttalades av dessa myndigheter, att syftet med skrivelsen vore behjärtansvärt, men yttrades betänkligheter mot en lagstiftning i ämnet, helst den avsedda ledigheten syntes kunna beredas på annat sätt. Från kyrkligt håll framhöllos och betänkligheter mot ett i samband med förslaget ifrågasatt borttagande av vissa kyrkliga helgdagar. Den begärda utredningen verkställdes sedermera av arbetstidskommittén, som i utlåtande den 13 mars 1920 förordade, att för det dåvarande ej vidtoges några lagstiftningsåtgärder till införande av helgdagar utan kyrklig karaktär. Såsom skäl härför anfördes huvudsakligen, att kommittén samtidigt framlagt förslag till lag om arbetarsemester, varigenom det krav på ökad ledighet, som torde hava föranlett förslaget om helgdagar utan kyrklig karaktär, komme att tillgodoses på ett bättre och fullständigare sätt. Genom den föreslagna bestämmelsen om arbetarsemester synes det syftemål, som legat till grund för riksdagens skrivelse rörande inrättande av helgdagar utan kyrklig karaktär, vara i väsentlig mån tillgodosett, och har jag därför ej ansett vidare åtgärd böra i anledning av skrivelsen vidtagas.

Båda kamrarna biföllo propositionen i vad den avsåge arbetarsemester.

I *växellagen* den 13 maj 1932 stadgas i 72 §, att om en växels förfallodag inträffar å söndag eller annan allmän helgdag, betalning för växel ej får krävas förrän nästa söckendag. Alla andra åtgärder med avseende å växel, såsom uppvisande till godkännande och upptagande av protest, få likaledes vidtagas endast å söckendag. Om åtgärd, som nu sagts, skall vara vidtagen inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag, utsträcker tiden för åtgärdens vidtagande till att omfatta jämväl påföljande söckendag. I *checklagen* av samma dag ges i 55 § i tillämpliga delar motsvarande bestämmelser i fråga om åtgärder med avseende å check.

De svenska växel- och checklagarna ha utfärdats efter ratificering av mellanfolkliga konventioner, vilka undertecknats efter konferenser i Genève 1930 (ang. växel) och 1931 (ang. check). Dessa konventioner innefattade förpliktelse för signatärmakterna att införa gemensamma lagar angående dels växel och dels check. De kontraherande staterna ägde emellertid göra avvikelser från de föreslagna gemensamma lagarna i de hänseenden, som angåvos i en vid vardera konventionen fogad bilaga. I dessa bilagor uttalades, bland annat, att de kontraherande staterna ägde rätt att i fråga om åtgärder med avseende å växel eller check föreskriva, att vissa söckendagar skulle likställas med helgdagar.

De sakkunniga, som utarbetat den svenska växel- och checklagstiftningen, ha i sitt den 26 maj 1931 avgivna betänkande med förslag till växellag (S. O. U. 1931: 14) i fråga om 72 § växellagen anmärkt, att någon anledning att taga i anspråk det gjorda medgivandet att med helgdagar likställa vissa söckendagar ej torde föreligga i vårt land.

Utskottet vill i detta sammanhang även omnämna den i 2 § av *lagen den 30 maj 1930 om beräkning av lagstadgad tid* givna bestämmelsen, att om tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, infaller på söndag eller annan allmän helgdag, åtgärden får företagas å nästa söckendag.

Utskottet övergår härefter till att lämna en kortfattad redogörelse för vissa stadganden i andra europeiska länders författningar angående helgdagar och vissa andra ledighetsdagar.

Med undantag för juldagen och långfredagen finnas i *England* och på *Irland* inga andra legala helgdagar än de, som sammanfalla med söndagar. Genom en parlamentsakt av år 1871 tillskapades s. k. bank holidays. Dessa dagar förklarades i *England* och på *Irland* vara annandag påsk, annandag pingst, första måndagen i augusti och annandag jul. I *Skottland* förklades de till juldagen och nyårsdagen eller, om någon av dem inföll på en söndag, den därpå följande måndagen samt vidare långfredagen, första måndagen i maj och första måndagen i augusti. Genom en akt av år 1875 stadgades beträffande *England* och *Irland*, att om annandag jul infölle på en söndag, skulle den därpå följande måndagen vara bank holiday. Senare har genom en akt av år 1903 den 17 mars (St. Patricks dag) förklarats vara bank holiday på *Irland*. Dessa bank holidays hade till sin rättsliga natur ej karaktären av verkliga helgdagar. I ovannämnda akt av år 1871 stadgades endast, att åtgärder med avseende å växlar eller andra ekonomiska förbindelser eller åtgärder för fullgörande av någon prestation, som eljest skulle ha vidtagits senast å en bank holiday, fingo med laga verkan företagas närmast följande söckendag. Genom 1875 års akt bestämdes, att bank holidays skulle betraktas som allmänna ledighetsdagar inom hamnförvaltningen, tullverket, statliga verk och inrättningar samt vid varumagasinen i *England* och på *Irland*. I huvudsak motsvarande bestämmelser gavs år 1880 beträffande *Skottland*. Genom en lagstiftning, som genomfördes år 1901, gjordes dessa bank holidays i viss utsträckning till obligatoriska ledighetsdagar inom industrien. För närvarande torde bank holidays vara arbetsfria dagar för den övervägande delen av befolkningen.

I *Tyskland* regleras numera helgdagarna genom en lag av den 27 februari 1934. Enligt denna författning är den 1 maj det tyska folkets nationella högtidsdag med helgdags karaktär. Den femte söndagen före påsk är »Heldengedenktag» (hjältarnas minnesdag) och den första söndagen efter mikaëliedagen är »Erntedanktag» (skördetackdag). Förutom dessa nationella högtidsdagar samt söndagarna finnas följande helgdagar, nämligen nyårsdagen, långfredagen, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, annandag pingst, juldagen och annandag jul samt en botdag. I församlingar med övervägande evangelisk befolkning skall dessutom viss dag och i församlingar med övervägande katolsk befolkning viss annan dag vara helgdag. I den tyska växelagen av den 21 juni 1933 stadgas, att om en växel förfaller på en helgdag, kan betalning krävas först närmast följande söckendag. Motsvarande be-

stämmelse gäller andra åtgärder med avseende å växel. Tidigare har det ankommit på delstaterna att bestämma rörande helgdagar. Enligt uppgift ha i åtskilliga delstater bankerna hållits stängda å tredjedag påsk, tredjedag pingst och tredjedag jul. Den 13 juli 1931 utfärdade rikspresidenten med stöd av artikel 48 i riksförfattningen en förordning, enligt vilken han bemyndigade riksregeringen att ge bestämmelser om Bankfeiertage samt därvid förklara, för vilka offentliga och privata kreditinstitut och inrättningar, de skulle gälla, och vilka rättsverkningar, som vore förbundna med dem. I en följande dag utfärdad författning stadgades, att Bankfeiertage skulle i växel- och checkrättsligt hänseende anses likställda med allmänna helgdagar. Med stöd av detta bemyndigande förklarade riksregeringen, att två särskilda dagar under år 1931 skulle vara Bankfeiertage.

I *Frankrike* finnas följande helgdagar (jour férié légal), som ej med nödvändighet infalla å söndag, nämligen nyårsdag, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, Jungfru Maria himmelfärdsdag, annandag pingst, allhelgonadagen, juldagen, den 14 juli (till åminnelse av Bastiljens stormning) samt den 11 november (till åminnelse av vapenstilleståndet efter världskriget). I den franska växellagen stadgas, att om en växel förfaller till betalning en sådan dag, är den betalbar nästföljande söckendag. I Frankrike hava dessutom givits åtskilliga lagbestämmelser, som syfta till att skapa ökad ledighet kring de legala helgdagarna. I en lag av år 1904 stadgades sålunda, att om de legala helgdagarna infölle på en söndag, finge ej betalning avkrävas någon eller växelprotest äga rum följande dag. I en lag av år 1905 stadgades, att om de legala helgdagarna infölle på en fredag, finge betalning ej avkrävas någon eller växelprotest äga rum följande dag. Om de legala helgdagarna infölle på en tisdag, gällde enahanda förbud den närmast föregående dagen. 1909 föreskrevs genom lag, att om den 1 november infölle på en måndag, gällde samma förbud, som ovan nämnts, beträffande den 2 november. I en lag från 1925 stadgades, att om en affärsåtgärd (effet de commerce) skulle företagas senast en dag, då på grund av ovan angivna lagar krav på betalning ej finge framställas, framflyttades dagen för åtgärdens företagande till den efter nämnda dagar närmast följande arbetsdagen. Genom särskilda författningar ha de nu nämnda dagarna, å vilka betalning ej får avkrävas någon, i viss utsträckning gjorts till lediga dagar inom förvaltningen.

I *Danmark* och *Norge* förekomma helgdagar i ungefär samma utsträckning som i vårt land. I Danmark är den 5 juni (grundlovsdagen) och i Norge den 17 maj i vissa hänseenden att betrakta som civila helgdagar. Genom en lag av 1922 har i Danmark stadgats, att om grundlovsdagen infaller på en söckendag, äro vissa inskränkningar, som avse helgdagar, tillämpliga å grundlovsdagen från klockan 12 middagen. I Norge bruka banker och butiker hållas stängda den 17 maj. I de danska och norska växel- och checklagarna av år 1932, vilka tillkommit efter ratificering av de förut omtalade mellanfolkliga konventionerna, ha i fråga om åtgärder beträffande växel eller check grundlovsdagen resp. den 17 maj likställts med allmän helgdag. Dan-

mark och Norge ha sålunda begagnat sig av det vid växel- och checkkonferenserna i Genève gjorda medgivandet att låta med helgdag likställa viss söckendag.

Utskottet. Såsom framgår av den ovan lämnade utredningen hava såväl i förevarande ärende som tidigare önskemål framförts att genom införande av ett antal helt eller delvis arbetsfria dagar bereda vårt lands arbetande befolkning ökad möjlighet till vila och rekreation. Utskottet finner detta syfte i och för sig behjärtansvärt. De dagar, som enligt utskottets förmenande härvid i första hand borde komma i fråga, äro påskafton, som ju infaller mellan två helgdagar, samt midsommarafton och julafton, möjligen därutöver någon dag i anslutning till söndag under den senare hälften av året, då antalet helgdagar är väsentligt mindre än under årets tidigare skede. Såsom skäl emot införandet av nya arbetsfria dagar har anförts, bland annat, att en minskning av antalet arbetsdagar kunde i många fall betyda ekonomisk förlust för företagaren och minskad inkomst för den anställde, varför en sådan åtgärd vore betänkelig ur såväl nationalekonomisk som privatekonomisk synpunkt. Såsom en utväg att undgå eller reducera dessa olägenheter har angivits, att man vid införandet av arbetsfria dagar kunde upphäva vissa helgdagar, vilkas religiösa betydelse vore mindre starkt framträdande och vilka vore förlagda till en ur rekreationssynpunkt mindre lämplig tid av året. I åtskilliga av de yttranden, som avgivits över 1915 års riksdagsskrivelse, har vidare framhållits, att lagstiftning för införandet av nya arbetsfria dagar ej borde föregå sedvänjan utan sedvänjan gå först och lagstiftningen, om så erfordrades, följa reglerande efter. Ett flertal grupper av anställda hava numera efter överenskommelse mellan företagare i samma bransch eller i annan ordning beretts ledighet helt eller delvis å vissa söckendagar i anslutning till helgdagar såsom å påskafton och midsommarafton. Det torde finnas anledning förmoda, att strävandena att bereda allt bredare lager av vårt folk utsträckt ledighet vid helger skola fortsätta och på den privata överenskommelsens väg i allt större utsträckning förverkligas. Denna utveckling försvåras emellertid, såsom i förevarande motion och de av Svenska bankföreningen och Svenska bankmannaföreningen avgivna yttrandena framhållits, i viss mån av särskilda stadganden i svensk lagstiftning angående bestämd tid för företagande av rättshandlingar inom affärlivet. Möjligheten att bereda anställda den ledighet, som i och för sig kunde anses önskvärd, skulle i ej oväsentlig mån ökas, därest nämnda hinder i lagstiftningen kunde undanröjas.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motion måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande lämpligheten av en sådan ändring i gällande lagstiftning rörande bestämd tid för utförande av vissa rättshandlingar inom affärlivet, att hinder ej möter att hålla bankerna stängda påskafton, midsom-

marafton och julafton, då dessa dagar infalla å söckendag, samt möjligen ytterligare någon helgfri dag i anslutning till söndag under den senare hälften av året, ävensom för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 16 mars 1934.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, Linder*, Sam Larsson*, Gustaf Tamm, P. Sandström*, Norman, Olof Carlsson** och *Karl Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Johanson* i Hallagården, *Pettersson* i Hällbacken*, *Holmström, Hansson* i Trollhättan, *Sandström* i Nyland, *Österström** och *Lindberg** i Stockholm.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.